

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ПРАВО ЗОВНІШНІХ ВІДНОСИН”
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено старшим викладачем кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства *О. М. Кісілевич-Чорнойван* (з використанням тестових завдань з навчального посібника Соловйова Е. Я. “Основы дипломатического права”. — М., 2005)

Затверджено на кафедрі міжнародного права та порівняльного правознавства (протокол № 6 від 08.02.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Кісілевич-Чорнойван О. М. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Право зовнішніх відносин” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 38 с.

Методичні матеріали для самостійної роботи містять пояснювальну записку, форми самостійної роботи, тематичний план та зміст дисципліни “Право зовнішніх відносин”, тести для модульного контролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасний розвиток світових економічних та політичних зв'язків характеризується поглибленням глобалізаційних процесів, що вимагає від більшості демократичних держав для забезпечення власних зовнішніх і внутрішніх потреб постійного узгодження своїх інтересів з іншими суб'єктами міжнародного права. На міжнародній арені такі узгодження неминуче допускають взаємні поступки, розумні компроміси в сфері зовнішньополітичних позицій держав. Нормальне функціонування системи міжнародних відносин та її удосконалення підтримується за допомогою такого засобу зовнішньої політики, як дипломатія. Дипломатія та міжнародне право виконують функцію регулятора міжнародних відносин. Їхнє основне призначення полягає в цілеспрямованому, раціональному впливі на міждержавні відносини.

У зв'язку з цим у міжнародному праві виникла та розвивається така галузь, як право зовнішніх відносин (зовнішніх зносин), яке складається з чотирьох компонентів: дипломатичне право; консульське право; право спеціальних місій; так зване дипломатичне право міжнародних організацій. Право зовнішніх відносин (зовнішніх зносин) виконує організуючу і регулюючу функції в міжнародних відносинах і, як це впливає з Віденських конвенцій 1961 і 1963 року, має на меті сприяти розвитку дружніх відносин між державами незалежно від відмінностей у їхньому державному та суспільному ладі.

Метою самостійної роботи з навчальної дисципліни “Право зовнішніх відносин” є:

- поглиблення теоретичних знань із дисципліни “Право зовнішніх відносин”;
- поглиблення знань та ознайомлення з положеннями дипломатичного та консульського права, права спеціальних місій, дипломатичного права міжнародних організацій;
- систематизація знань про право зовнішніх відносин, яке регулює офіційні зв'язки і відносини суб'єктів міжнародного права;
- ознайомлення студентів із системою органів, принципами методами регулювання зовнішніх зносин взагалі та зовнішніх зносин України зокрема;

- сприяння засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості;
- забезпечення активної творчої роботи студентів з опрацювання та аналізу рекомендованої літератури;
- вироблення у студентів умінь використовувати здобуті знання на практиці;
- сприяння формуванню вмінь студентів щодо проведення наукових досліджень із проблем правового регулювання і на міжнародному, і на національному рівнях;
- поглиблення знань студентів у галузі міжнародного публічного права та теорії держави і права;
- формування вміння здійснювати аналіз універсальних та регіональних міжнародно-правових актів у регулюванні сфери зовнішніх зносин;
- сприяння формуванню аналітичного мислення у студентів;
- вироблення у студентів умінь щодо виявлення новел у теорії й практиці міжнародно-правової та національної регламентації зовнішніх зносин;
- формування уявлення студентів про загальні тенденції розвитку правового регулювання зовнішніх зносин;
- вивчення студентами законодавчих актів України та міжнародно-правових актів, що регулюють зовнішні зносини.

Завдання самостійної роботи з навчальної дисципліни “ Право зовнішніх відносин” полягає у:

- засвоєнні та поглибленні знань із дисципліни “Право зовнішніх відносин”;
- формуванні умінь і навичок з аналізу універсальних та регіональних міжнародно-правових актів у сфері регулювання зовнішніх зносин;
- формуванні умінь щодо проведення наукових досліджень із проблем правового регулювання офіційних відносин на міжнародному рівні;
- закріпленні та систематизації здобутих знань, їх застосуванні при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, мето-

дичні матеріали для самостійної роботи студентів, конспект лекцій, практикум тощо.

ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
дисципліни
“ПРАВО ЗОВНІШНІХ ВІДНОСИН”

Види та форми самостійної роботи студентів	Форми контролю та звітності
1	2
<i>I. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
1.1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, вивчення обов’язкової та додаткової літератури	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять
1.2. Вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання	1.2. Перевірка правильності виконання завдань
1.3. Виконання домашніх завдань	1.3. Перевірка правильності виконання завдань
1.4. Виконання і письмове оформлення завдань та інших робіт	1.4. Перевірка правильності виконання завдань на аудиторних заняттях
1.5. Підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять	1.5. Активна участь у семінарських, практичних (лабораторних) заняттях
1.6. Підготовка до модульного контролю та інших форм поточного контролю	1.6. Написання контрольної роботи, тестування тощо
<i>II. Пошуково-аналітична робота</i>	
2.1. Пошук та огляд літературних джерел за визначеною проблематикою	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять
2.2. Написання реферату чи доповіді за визначеною проблематикою	2.2. Обговорення (захист) реферату під час аудиторних занять

2.3. Аналітичний розгляд наукової публікації	2.3. Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять
1	2
2.4. Аналіз конкретної виробничої ситуації, підготовка до ситуаційних вправ	2.4. Розгляд підготовлених матеріалів, участь у діловій грі, ситуаційних вправах та ін.

Вивчати питання, винесені на самостійний розгляд, треба в терміни між лекціями та семінарами з цих тем. На кожному семінарському занятті перевіряють засвоєння студентами тем для самостійного опрацювання, це передбачає усне опитування, перевірку за темами, визначення тем для рефератів. Готуючись до виступу на семінарі, студентам пропонується скласти план або тези виступу.

Пошук та огляд літературних джерел за проблематикою відбувається під керівництвом викладача, який визначає відповідну літературу (нормативні джерела, підручники, монографії статті тощо), консультує студента, допомагає аналітично розглянути наукові публікації.

Самостійна підготовка до модульного контролю та інших форм поточного контролю передбачає:

1. Опрацювання конспектів лекцій, із питань, які винесені на модульний та поточний контроль.
2. Опрацювання спеціальної юридичної літератури та підручників за темами, винесеними на модульний та поточний контроль.

Готуватися до контрольної роботи треба протягом часу, відведеного навчальним розкладом до відповідного семінарського заняття, на якому відбудеться модульний контроль знань.

Вивчення засад правового регулювання зовнішньоекономічних відносин передбачає підготовку рефератів за темами, які визначено у планах семінарських занять. При підготовці рефератів студенти використовують основну і додаткову літературу, аналізують та реферують літературні джерела. Реферати заслуховують та обговорюють на семінарських заняттях, кращі з них можуть бути рекомендовані для розгляду у наукових студентських гуртках, конференціях.

Поширеною формою усного оприлюднення результатів пошуково-аналітичної роботи студентів є доповідь та повідомлення. Доповідь — документ, у якому викладають певні питання, роблять висновки, пропозиції. Вона призначена для усного (публічного) прочитання та обговорення. Вибір способу підготовки доповіді залежить від зміс-

ту матеріалу та завдань семінарського заняття. Обсяг доповіді — 4–8 сторінок. Коли ж доповідь має 4–6 сторінок, вона називається повідомленням.

Перед написанням реферату студент повинен підібрати міжнародні та національні правові акти, обов'язкову й додаткову літературу з теми. Обсяг реферату — 10–15 сторінок. Його структура: вступ (1–2 стор.), основна частина (8–10 стор.), висновки (1–2 стор.), перелік використаних джерел. Реферат виконується на білому папері формату А4. При підготовці реферату студенти аналізують та реферують літературні джерела.

Якщо студент не підготувався до семінару або пропустив його, то мусить відпрацювати відповідну тему у викладача, який веде семінарські заняття у групі. Відпрацювати можна за однією із форм:

- усна — студент відповідає на питання семінарського заняття;
- доповідь — студент готує доповідь за визначеною викладачем темою;
- реферат — за погодженням із викладачем студент готує реферат із відповідної теми семінарського заняття.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ПРАВО ЗОВНІШНІХ ВІДНОСИН”

№ пор.	Назва змістових модулів та тем	Кількість годин на с./р.	Види контролю с/р		
			поточний	рубежний	підсумковий
1	2	3	4	5	6
1	Змістовий модуль I. Зовнішні зносини та право зовнішніх відносин Зовнішні відносини, зовнішні зносини, зовнішня політика, дипломатія та міжнародне право	7	У, ПК, СР	Т / КР Т / КР	Залік
2	Право зовнішніх відносин	9	У, ПК, СР		

1	2	3	4	5	6
3	Система органів зовнішніх зносин	9	У, ПК, СР		
4	Природа сучасного дипломатичного права	9	У, ПК, СР		
5	Дипломатичні привілеї та імунітети	7	У, ПК, СР		
Змістовий модуль II. Консульське право, дипломатична діяльність спеціальних місій та міжнародних організацій					
6	Консульське право	7	У, ПК, СР		
7	Право спеціальних місій	7	У, ПК, СР		
8	Дипломатичне право міжнародних організацій	8	У, ПК, СР		
9	Дипломатичний протокол	10	У, ПК, СР		
Разом годин: 108					

Форми контролю:
усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
тестування – Т

МАУП

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“ПРАВО ЗОВНІШНІХ ВІДНОСИН”

Змістовий модуль I. Зовнішні зносини та право зовнішніх відносин

Тема 1. Зовнішні відносини, зовнішні зносини, зовнішня політика, дипломатія та міжнародне право

1. Проблема взаємозв'язку і взаємовпливу внутрішньої й зовнішньої політики.
2. Інструменти міжнародної політики.
3. Цілі й засоби учасників зовнішніх зносин.
4. Природа та специфічні риси сучасної дипломатії.
5. Постанова Верховної Ради України від 2 липня 1993 року № 3360-XII “Про Основні напрями зовнішньої політики України”.
6. Декларація “Про державний суверенітет України” від 16 липня 1990 року № 55-XII.

Питання для самоконтролю

1. Що означає термін “зовнішні зносини” ?
2. Чим зовнішні зносини відрізняються від зовнішніх відносин ?
3. Що означає термін “дипломатія” ?
4. Що означає термін “дипломатична діяльність” ?
5. Які існують інструменти зовнішньої політики держави ?

Теми рефератів

1. Дипломатія: історія і сучасність.
2. Розвиток зовнішніх зносин України після здобуття нею незалежності у 1991 р.

Література [1; 2; 6–9; 14–25; 29; 35; 37; 40; 42; 55; 56; 58; 110; 113; 116]

Тема 2. Право зовнішніх відносин

1. Історія розвитку права зовнішніх відносин (зовнішніх зносин).
2. Розширення кола учасників зовнішніх зносин.
3. Соціальна функція права зовнішніх відносин (зовнішніх зносин).

4. Дія загальних принципів міжнародного права у сфері зовнішніх зносин.
5. Окремі форми участі в зовнішніх зносинах: право посольства; право на виклад офіційної позиції кожної держави щодо тих чи інших питань, що стосуються законних інтересів і прав цієї держави в міжнародному спілкуванні в зовнішньополітичних заявах, нотах та інших актах дипломатії.
6. Указ Президента України від 18 вересня 1996 року № 841/96 “Про заходи щодо вдосконалення координації діяльності органів виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин”.
7. Указ Президента України від 5 березня 2002 року № 217/2002 “Про Порядок здійснення зовнішніх зносин Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями”.
8. Указ Президента України від 2 серпня 1995 року № 681/95 “Питання підготовки закордонних візитів Президента України та реалізації досягнутих під час візитів домовленостей”.
9. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 року.
10. Віденська конвенція про консульські зносини від 4 квітня 1963 року.

Питання для самоконтролю

1. З яких правових інститутів складається міжнародне право зовнішніх зносин?
2. У чому полягають особливості міжнародного права зовнішніх зносин порівняно з іншими галузями міжнародного права?
3. З якими галузями міжнародного права тісно взаємодіє міжнародне право зовнішніх зносин?
4. Які універсальні міжнародні договори укладені в сфері міжнародного права зовнішніх зносин?

Теми рефератів

1. Квазідержави як суб’єкти права зовнішніх зносин.
2. Повстала сторона, уряди у вигнанні та інші як особливого роду суб’єктів дипломатичного права.

Література [1; 2; 14–25; 29; 35; 37; 39; 40; 42; 53; 57; 59; 110–112; 116]

Тема 3. Система органів зовнішніх зносин

1. Повноваження законодавчих органів (парламентів) у сфері зовнішніх зносин: вирішення питань війни, миру, територіальних змін, ратифікація міжнародних договорів і угод, визначення витрат на зовнішньополітичні заходи.
2. Правове регулювання діяльності конституційних органів зовнішніх зносин в Україні.
3. Загальна характеристика законодавства України щодо регулювання діяльності Міністерства зовнішніх справ України.
4. Внутрішньодержавні органи здійснення зовнішніх зносин у спеціальних сферах.
5. Указ Президента України від 3 квітня 1999 року № 357/99 “Про Положення про Міністерство закордонних справ України”.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2002 року № 1050 “Про затвердження Положення про Представництво Міністерства закордонних справ України на території України”.
7. Закон України “Про дипломатичну службу” від 20 вересня 2001 року № 2728-ІІІ.

Питання для самоконтролю

1. Які органи зовнішніх зносин входять до групи спеціальних?
2. На які види поділяються закордонні органи зовнішніх зносин?
3. Які функції виконує голова уряду в сфері зовнішніх зносин?
4. Які функції виконує парламент в сфері зовнішніх зносин?
5. Які функції виконує МЗС у сфері зовнішніх зносин?

Теми рефератів

1. Система конституційних органів зовнішніх зносин України.
2. Система закордонних органів зовнішніх зносин України.
3. Функції Міністерства закордонних справ України як спеціального органу зовнішніх зносин України.

Література [1–13; 35; 39; 40; 42; 49; 52; 54; 56; 59; 61; 63; 64; 87; 114; 116]

Тема 4. Природа сучасного дипломатичного права

1. Історія розвитку дипломатичного права зі стародавніх часів до сьогодення.

2. Державоподібні утворення як суб'єкти дипломатичного права.
3. Члени федерації як квазісуб'єкти дипломатичного права.
4. Діяльність урядів у вигнанні як особливого роду суб'єктів дипломатичного права.
5. Вимоги, встановлені міжнародними договорами до дипломатичного персоналу.
6. Військові аташе.
7. Структура дипломатичного представництва.
8. Діяльність дипломатичного корпусу в країні перебування.
9. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 року.
10. Закон України “Про дипломатичні ранги України” від 28 листопада 2002 року № 253-IV.
11. Постанова ВРУ від 3 березня 1993 року № 3037-ХІІ “Про відкриття дипломатичних або консульських представництв України”.
12. Про норми забезпечення житловою площею працівників дипломатичних установ України за кордоном: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 вересня 1992 року № 518.
13. Указ Президента України від 12 вересня 1994 року № 517/94 “Про програму розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав і представництв міжнародних організацій в Україні”.
14. Постанова від 16 листопада 2002 року № 1754 “Про затвердження Порядку проведення конкурсу для прийняття на Дипломатичну службу”. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 1993 року № 12 “Питання військових аташе”.

Питання для самоконтролю

1. З яких категорій співробітників складається штат дипломатичного представництва?
2. У чому відмінність класів дипломатичного представника від дипломатичних рангів?
3. Як вирішується питання про чисельність персоналу дипломатичного представництва?
4. Хто такий дуаен дипломатичного корпусу?
5. Які стадії процесу акредитації дипломатичного представника ви знаєте?

Теми рефератів

1. Початок та закінчення дипломатичної місії.
2. Система міжнародних договорів України з правового регулювання дипломатичних відносин України.
3. Дипломатичні відносини України у 10–20 роках ХХ ст.
4. Правове регулювання діяльності посольств в Україні.
5. Структура та функції дипломатичних представництв.

Література [8–13; 16; 23–25; 31–33; 39; 40; 42; 44; 47–49; 53–57; 60; 65–76; 88; 90; 93; 99; 113; 114; 116]

Тема 5. Дипломатичні привілеї та імунітети

1. Основні теорії про підстави надання дипломатичних привілеїв та імунітетів.
2. Привілеї та імунітети дипломатичного представництва.
3. Привілеї та імунітети адміністративно-технічного та обслуговуючого персоналу дипломатичних представництв.
4. Про відчуження на митній території України транспортних засобів, що належать іноземним дипломатичним представництвам, консульським установам іноземних держав, представництвам міжнародних організацій, їх персоналу та членам сімей персоналу: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 1999 року № 1569.
5. Про затвердження Порядку звільнення від обкладення податком на додану вартість операцій з продажу та ввезення (пересилання) на митну територію країни товарів (робіт, послуг), передбачених для власних потреб дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав та дипломатичним персоналом цих дипломатичних місій та членами їх сімей, які проживають разом із засобами цього персоналу: Постанова Кабінету Міністрів України від 2 червня 1998 року № 772
6. Про затвердження Інструкції про порядок пропуску через державний кордон України вищих посадових осіб, офіційних делегацій Державний комітет у справах охорони державного кордону України: Наказ Міністерства закордонних справ України від 22 лютого 2001 року № 19/21/6-410-98.

Питання для самоконтролю

1. Яка природа дипломатичних імунітетів і привілеїв?
2. У яких випадках дипломат може бути позбавлений імунітетів і привілеїв?
3. Чи можна дипломата заарештувати за порушення законів країни перебування?
4. Чи звільняє дипломатичний імунітет від юрисдикції акредитуєної держави?
5. Чи може дипломат відмовитися від імунітетів і привілеїв?
6. Чи правомочний глава дипломатичного представництва надати притулок громадянину держави перебування?

Теми рефератів

1. Імунітети та привілеї дипломатичних представництв.
2. Імунітети та привілеї персоналу дипломатичних представництв.
3. Відповідальність за скоєння злочинів проти дипломатів та їх сімей.

Література [9–11; 14–21; 25; 29–33; 36; 39; 40; 42; 44; 49; 53; 54; 59; 62; 77–86; 90; 97–99; 115; 116]

Змістовий модуль II. Консульське право, дипломатична діяльність спеціальних місій та міжнародних організацій

Тема 6. Консульське право

1. Історія розвитку консульських зносин.
2. Консульські відділи в посольствах.
3. Структура й персонал консульських установ.
4. Консульські привілеї й імунітети.
5. Гаазька конвенція про дипломатичних чиновників 1928 року.
6. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 року.
7. Указ Президента України “Про консульський статут України” від 2 квітня 1994 року.
8. Про затвердження Інструкції про порядок пропуску через державний кордон України дипломатичних агентів, консульських посадових осіб і членів їх сімей та транспортних засобів з дипломатичними номерами: Наказ від 28 травня 1999 року № 252 Голови Державного комітету у справах охорони держав-

ного кордону України. Командуючого прикордонними військами України.

9. Щодо недоторканності кореспонденції іноземних диппредставництв: Лист Державної митної служби України від 18 червня 1999 року № 09/1-1849-ЕП
10. Про порядок доставки дипломатичної пошти України: Розпорядження Президента України від 27 липня 1992 року № 130/92-рп.
11. Про затвердження Інструкції про порядок забезпечення комплексної безпеки Дипломатичних установ України за кордоном: Наказ Міністерства закордонних справ України від 11 липня 1995 року № 9 1041.
12. Про нештатних (почесних) консулів України: Указ Президента України від 17 лютого 1997 року № 150/97.

Питання для самоконтролю

1. Що означає термін “консульська установа”?
2. Які існують консульські установи в Україні?
3. Як класифікується персонал консульських установ?
4. Що таке “консульський корпус”?
5. Чим привілеї й імунітети консула відрізняються від привілеїв й імунітетів посла?

Теми рефератів

1. Початок та закінчення консульської місії.
2. Правове регулювання діяльності консульств в Україні.
3. Система міжнародних договорів України з правового регулювання консульських відносин України.
4. Імунітети та привілеї консульських установ.
5. Імунітети та привілеї персоналу консульських установ.
6. Інститут почесного консула в праві зовнішніх зносин.

Література [8–10; 12; 20; 21; 29–31; 33; 34; 39–44; 46; 53; 59; 65–68; 72; 73; 77–81; 83; 85; 86; 90–96; 99; 103–109; 116]

Тема 7. Право спеціальних місій

1. Історія створення спеціальних місій.
2. Привілеї й імунітети членів спеціальних місій.
3. Конвенція про спеціальні місії від 8 грудня 1969 року.

4. Конвенція про охорону персоналу Організації Об'єднаних Націй та зв'язаного з нею персоналу від 9 грудня 1994 року.
5. Про заснування Місії України при НАТО: Указ Президента України від 4 грудня 1997 року № 1333/97.
6. Про Положення про Місію України при НАТО: Указ Президента України від 15 вересня 1998 року № 1020/98.

Питання для самоконтролю

1. Що означає термін “спеціальна місія”?
2. Якими міжнародними нормативними актами регулюється діяльність спеціальних місій?
3. Якими нормативними актами України регулюється діяльність спеціальних місій?
4. Які привілеї та імунітети мають члени спеціальних місій?
5. Які функції виконує спеціальна місія?

Теми рефератів

1. Історія створення та розвитку права спеціальних місій.
2. Правове регулювання створення та діяльності спеціальних місій в Україні.

Література [19; 22; 39; 42; 52–54; 59; 68; 69; 73; 79; 86; 116]

Тема 8. Дипломатичне право міжнародних організацій

1. Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їх працівників.
2. Порядок створення й функціонування постійних представництв при міжнародних організаціях.
3. Віденська конвенція про представництво держав у їхніх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 14 березня 1975 року.
4. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй від 13 лютого 1946 року.
5. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН від 21 листопада 1947 року.
6. Конвенція про охорону персоналу Організації Об'єднаних Націй та зв'язаного з нею персоналу від 9 грудня 1994 року.
7. Загальна конвенція про привілеї та імунітети Організації Африканської Єдності 1964 року.

8. Договір між Урядом України та Європейським банком реконструкції та розвитку про співробітництво та діяльність Постійного Представництва ЄБРР в Україні 2007 року.

Питання для самоконтролю

1. Що означає термін “дипломатичне право міжнародних організацій”?
2. Як міжнародні організації здійснюють дипломатичну діяльність?
3. Коли починається діяльність постійного представництва держави при міжнародній організації?
4. Коли закінчується діяльність постійного представництва держави при міжнародній організації?
5. Чи є відмінність між привілеями та імунітетами посадових осіб міжнародних організацій та імунітетами і привілеями дипломатичного персоналу?

Теми рефератів

1. Історія створення та розвитку дипломатичного права міжнародних організацій.
2. Система міжнародних договорів України з правового регулювання дипломатичних відносин України з міжнародними організаціями.
3. Правове регулювання створення та діяльності постійних представництв та місій наглядців при міжнародних організаціях в Україні.
4. Дипломатичний протокол міжнародних організацій.

Література [10; 12; 14; 15; 17; 18; 22; 28; 38; 39; 42; 43; 45; 53; 59; 65; 69; 72; 73; 77; 70; 81; 85; 86; 89; 90; 93; 94; 97; 98; 100–102; 116]

Тема 9. Дипломатичний протокол

1. Історія розвитку дипломатичного протоколу.
2. Етикет квітів у дипломатичному протоколі.
3. Етикет подарунків у дипломатичному протоколі.
4. Типи розсадок на прийомах за дипломатичним протоколом.
5. Проведення державних, офіційних та робочих візитів.
6. Дипломатичний протокол у міжнародних організаціях.

7. Указ Президента “Про Державний Протокол та Церемоніал України” № 746/2002 від 22 серпня 2002 року.

Питання для самоконтролю

1. Які подарунки в дипломатичному протоколі прийнято дарувати президентам?
2. Скільки повинно бути квітів в букеті для офіційної особи?
3. На що потрібно орієнтуватися при розсадці за столом рівних за дипломатичним рангом осіб?
4. Де на дипломатичному прийомі розташоване найпочесніше місце?
5. Чи стелять червону килимову доріжку перед трапом літака при зустрічі голови уряду іноземної держави, який прибув з офіційним візитом в Україну?

Теми рефератів

1. Офіційне листування на міжнародному рівні.
2. Етикет квітів у дипломатичному протоколі.
3. Етикет подарунків у дипломатичному протоколі.
4. Проведення офіційних та неофіційних прийомів.
5. Участь дипломатичних представництв у підготовці та проведенні дипломатичних візитів.
6. Сучасний дипломатичний протокол в Україні.

Література [26; 27; 47–51; 70; 73; 110; 112; 116]

ТЕСТИ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Варіант I

1. Встановлення дипломатичних відносин відбувається:

- 1) на прохання якоїсь зі сторін;
- 2) за взаємною згодою сторін;
- 3) за рекомендацією дружніх країн;
- 4) за рекомендацією ООН

2. Дипломатична місія закінчується:

- 1) при зміні класу дипломатичного представництва;
- 2) у разі перевиборів голови держави;
- 3) з відставкою глави уряду;
- 4) черговими виборами депутатів парламенту.

3. У посольстві можуть працювати громадяни держави перебування:

- 1) зі згоди акредитуючої держави;
- 2) з дозволу голови представництва;
- 3) за рекомендацією голови консульської установи;
- 4) тільки зі згоди цієї держави.

4. Конвенція про дипломатичні зносини прийнята:

- 1) в Гавані (Куба) у 1928 р.;
- 2) у Відні (Австрія) у 1961 р.;
- 3) у Відні (Австрія) у 1963 р.;
- 4) на віденському конгресі у 1815 р.

5. Дипломатичний корпус має право:

- 1) виступати з церемоніальних питань;
- 2) втручатися в питання внутрішньої політики;
- 3) критично висловлюватися про зовнішню політику;
- 4) заявляти колективні протести.

6. Чисельний склад дипломатичного представництва визначається:

- 1) главою представництва;
- 2) державою перебування;
- 3) акредитуючою державою;
- 4) дуаеном дипломатичного корпусу.

7. Основне завдання глави представництва:

- 1) контроль за дотримання договорів і угод;
- 2) захист інтересів акредитуючої держави;
- 3) участь у міжнародних конференціях;
- 4) виконання представницьких функцій.

8. Дипломат користується привілеями та імунітетами з моменту:

- 1) повідомлення МЗС про вступ на посаду;
- 2) прибуття в державу призначення;
- 3) початку виконання своїх обов'язків у державі перебування;
- 4) призначення на посаду.

9. Старшинство глав дипломатичних представництв визначається:

- 1) часом одержання акредитації;

- 2) датою призначення на посаду;
- 3) часом перетинання кордону країни перебування;
- 4) класом і датою вручення вірчих грамот.

10. Дипломатичний корпус очолюється дуаеном, який є:

- 1) дипломатом, рекомендованим МЗС країни перебування;
- 2) дипломатом старшим за класом і часом перебування в країні;
- 3) найбільш літнім главою дипломатичного представництва;
- 4) найбільш заслуженим і досвідченим дипломатом.

11. На дипломатичний персонал поширюється юрисдикція:

- 1) акредитуючої держави;
- 2) держави перебування;
- 3) обох держав;
- 4) держав — членів ООН.

12. Дипломатичне представництво є органом зовнішніх зносин:

- 1) тимчасовим;
- 2) постійним;
- 3) внутрішньодержавним;
- 4) міждержавним.

13. Відомості про старшинство дипломатичного персоналу повідомляються в:

- 1) особисту канцелярію глави держави;
- 2) секретаріат прем'єр-міністра;
- 3) протокольний відділ парламенту;
- 4) протокольний відділ МЗС.

14. Визнання держави де-юре означає:

- 1) визнання його політичної системи;
- 2) наявність дружніх відносин;
- 3) готовність підтримувати економічні відносини;
- 4) готовність підтримувати дипломатичні відносини.

15. Старшинство постійних представників при міжнародній організації універсального порядку визначається:

- 1) часом перебування на відповідній посаді;
- 2) за дипломатичним рангом глави представництва;
- 3) за алфавітним порядком назв держав;
- 4) датою акредитації глави представництва.

16. Постійні представники держав при міжнародній організації універсального порядку акредитовані:

- 1) при певній міжнародній організації;
- 2) у державі перебування міжнародної організації;
- 3) при міжрегіональній організації;
- 4) при ООН.

17. На дипломата, що проїжджає транзитом до місця призначення, поширюється юрисдикція:

- 1) акредитуючої держави;
- 2) держави призначення;
- 3) держав, через які він проїжджає;
- 4) держав, що підписали Конвенцію 1961 року.

18. Суперечки щодо тлумачення Віденської конвенції 1961 року вирішуються:

- 1) Верховним судом акредитуючої держави;
- 2) Верховним судом держави перебування;
- 3) Вищим міжнародним арбітражним судом;
- 4) Міжнародним судом ООН.

19. Постійні дипломатичні зносини здійснюються:

- 1) спеціалізованими установами;
- 2) спеціальними місіями;
- 3) дипломатичними представництвами;
- 4) проконсульськими установами.

20. Дипломатичним співробітникам забороняється:

- 1) брати участь у протокольних заходах;
- 2) наносити візити політичним діячам;
- 3) виступати з критикою на адресу уряду;
- 4) відвідувати мітинги і збори.

21. Відкличні грамоти адресуються:

- 1) протокольному відділу МЗС;
- 2) міністрові закордонних справ;
- 3) главі держави;
- 4) главі уряду.

22. Дуаєн дипломатичного корпусу є:

- 1) гарантом прав диппредставств;
- 2) посередником між дипкорпусом і МЗС;

- 3) гарантом привілеїв та імунітетів дипкорпусу;
- 4) захисником прав іноземних громадян.

23. Відкличні грамоти вручаються главі держави перебування:

- 1) прес-аташе посольства;
- 2) тимчасовим повіреним у справах;
- 3) послом, який залишає країну;
- 4) знову призначеним послом.

24. Вручення нових вірчих грамот необхідно у разі:

- 1) переобрання президента в державі перебування;
- 2) зміни в класі глави дипломатичного представництва;
- 3) зміни глави кабінету міністрів;
- 4) перевиборів парламенту.

25. Функції глави дипломатичного представництва припиняються з:

- 1) остаточним виїздом із країни перебування;
- 2) прибуттям нового глави дипломатичного представництва;
- 3) врученням відкличних грамот главі держави перебування;
- 4) врученням вірчих грамот новим послом главі держави перебування.

26. Спрямування спеціальної місії відбувається за:

- 1) рекомендацією суміжної держави;
- 2) взаємною згодою сторін;
- 3) проханням однієї зі сторін;
- 4) рекомендацією ООН.

27. Кількісний склад спеціальної місії обумовлений:

- 1) можливостями приймаючої держави;
- 2) потребами направляючої держави;
- 3) домовленістю між державами;
- 4) розумними межами.

28. Члени спеціальної місії повинні бути громадянами:

- 1) акредитуючої держави;
- 2) приймаючої держави;
- 3) обох держав (нарівно);
- 4) будь-якої держави — члена ООН.

29. На главу спеціальної місії поширюється юрисдикція:

- 1) приймаючої держави;
- 2) держави, яка посилає;
- 3) держави, через територію якої проїжджає член спеціальної місії;
- 4) будь-якого суб'єкта міжнародного права.

30. Зняти імунітети і привілеї з експертів ООН може:

- 1) Генеральний секретар ООН;
- 2) керівник групи експертів;
- 3) Рада Безпеки ООН;
- 4) держава, громадянами якого є експерти.

Варіант II

1. Керівництво зовнішньою політикою України здійснює:

- 1) Президент;
- 2) Верховна Рада України;
- 3) Міністр закордонних справ;
- 4) Прем'єр-міністр Голова Уряду.

2. Дипломатичні переговори ведуться з метою:

- 1) підтримки дружніх відносин;
- 2) пошуку взаємоприйнятних рішень;
- 3) обміну думками з існуючих проблем;
- 4) досягнення розумної угоди.

3. У дипломатичному праві держава перебування має право:

- 1) піддати дипломата карному переслідуванню;
- 2) позбавити дипломата імунітетів і привілеїв;
- 3) оголосити дипломата персоною "нон-грата";
- 4) зажадати від дипломата дати свідчення.

4. Влада держави перебування може вступати в приміщення дипломатичного представництва тільки за згодою:

- 1) члена дипломатичного персоналу;
- 2) глави дипломатичного представництва;
- 3) глави консульської установи;
- 4) працівника консульського персоналу.

5. Агреман в обов'язковому порядку запитується на:

- 1) главу дипломатичного представництва;

- 2) главу консульської установи;
- 3) тимчасового повіреного в справах;
- 4) військового аташе.

6. Вірчі грамоти підписує:

- 1) глава держави;
- 2) глава уряду;
- 3) міністр іноземних справ;
- 4) голова парламенту.

7. Основне завдання дипломатичного представництва:

- 1) зміцнення міжрегіональних зв'язків;
- 2) розвиток дружніх відносин;
- 3) розширення військового співробітництва;
- 4) дипломатичний захист місцевих громадян.

8. Міністерство закордонних справ країни перебування надає імунітети особам, які мають:

- 1) цивільний паспорт;
- 2) дипломатичний паспорт;
- 3) службовий паспорт;
- 4) вид на проживання.

9. Імунітет звільняє дипломата від юрисдикції:

- 1) акредитуючої держави;
- 2) приймаючого держави;
- 3) держав — членів ООН;
- 4) Міжнародного Суду ООН.

10. Позбавити імунітетів Генерального секретаря ООН може:

- 1) Рада Безпеки ООН;
- 2) Генеральна Асамблея ООН;
- 3) Генеральний секретар ООН;
- 4) Спеціалізована установа ООН.

11. Дипломатичні привілеї і імунітети кодифіковані:

- 1) Віденською конвенцією 1961 р.;
- 2) Віденською конвенцією 1963 р.;
- 3) Гаванською конвенцією 1928 р.;
- 4) Віденським конгресом 1815 р.

12. Митні пільги дипломатичним співробітникам надаються:

- 1) Віденською конвенцією 1961 року;
- 2) на основі взаємності;
- 3) в порядку ввічливості;
- 4) згідно зі звичаями.

13. Віддільські консульства були створені в:

- 1) 80-х роках XIX ст.;
- 2) 10-х роках XX ст.;
- 3) 20-х роках XX ст.;
- 4) 50-х роках XX ст.

14. Імунітети і привілеї дипломата закінчуються при:

- 1) оголошенні дипломата персоною нон-грата;
- 2) розриві дипломатичних відносин;
- 3) остаточному виїзді дипломата з країни перебування;
- 4) початку двосторонніх воєнних дій.

15. Порушення дипломатичних імунітетів і привілеїв призводять до:

- 1) небажаних політичних наслідків;
- 2) розриву дипломатичних відносин;
- 3) застосуванню заходів військового характеру;
- 4) погіршенню відносин між державами.

16. Зняти імунітети з члена спеціальної місії має право:

- 1) держава, яка посилає;
- 2) приймаюча держава;
- 3) держава, через територію якої проїжджає член спеціальної місії;
- 4) Рада Безпеки ООН.

17. Метою спеціальної місії є:

- 1) обмін думками з питань взаємного співробітництва;
- 2) вирішення питань війни і миру;
- 3) створення військово-політичного союзу;
- 4) розгляд визначених питань.

18. Документи, прийняті Генеральною Асамблеєю, мають характер:

- 1) рекомендаційний;
- 2) обов'язковий;

- 3) ознайомлювальний;
- 4) офіційний.

19. Архіви спеціалізованої установи ООН недоторканні:

- 1) протягом 75 років;
- 2) до рішення місцевих органів влади;
- 3) до припинення функціонування установи;
- 4) в будь-який час незалежно від місцезнаходження.

20. Матеріальний збиток спеціалізованій установі відшкодовують:

- 1) влада держави перебування;
- 2) влада акредитуючої держави;
- 3) Організація Об'єднаних Націй;
- 4) особи, винні в нанесенні збитку.

21. Кур'єр спеціальної місії має бути:

- 1) громадянином держави перебування;
- 2) громадянином держави, що представляється;
- 3) співробітником диппредставництва;
- 4) людиною без громадянства.

22. Діяльність спеціалізованої установи має характер:

- 1) представницький;
- 2) політичний;
- 3) функціональний;
- 4) діловий.

23. Розбіжності, що виникають з тлумачення чи застосування Конвенції ООН 1976 року, передаються на розгляд:

- 1) Генерального секретаря ООН;
- 2) Міжнародного суду;
- 3) Арбітражного суду;
- 4) Ради Безпеки ООН.

24. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН може бути переглянута за вимогою:

- 1) Генеральної Асамблеї ООН;
- 2) Ради Безпеки ООН;
- 3) кваліфікованої більшості держав – членів ООН;
- 4) однієї третини держав, що приєдналися до конвенції.

25. Юридичною підставою для визнання делегації спеціальною місією, а членів делегації членами спеціальної місії є:

- 1) повноваження місії і дипломатичний паспорт її керівника;
- 2) взаємна домовленість зацікавлених сторін;
- 3) рішення суб'єкта міжнародного права, який її представляє;
- 4) визнання повноважень місії зацікавленими сторонами.

26. Суб'єкт міжнародного права:

- 1) приймає спеціальні місії за рекомендацією ООН;
- 2) приймає спеціальні місії за домовленістю;
- 3) не зобов'язаний приймати спеціальні місії;
- 4) зобов'язаний приймати спеціальні місії.

27. МЗС держави перебування задалегідь повідомляється про:

- 1) склад спеціальної місії і часу її перебування;
- 2) термінах перебування спеціальної місії;
- 3) склад і дату прибуття спеціальної місії;
- 4) часу від'їзду спеціальної місії

28. Позбавити імунітетів керівника спеціальної місії може:

- 1) держава перебування;
- 2) акредитуюча держава;
- 3) дипломатичне представництво;
- 4) консульська установа.

29. Порушення імунітетів і привілеїв глави дипломатичного представництва розглядається як:

- 1) нанесення збитку престижу акредитуючої держави;
- 2) нанесення збитку престижу дипломатичного корпусу;
- 3) провина, на яку не варто звертати увагу;
- 4) образа офіційної особи.

30. Відповідальність за провину дипломата покладено на:

- 1) дипломатичне представництво;
- 2) акредитуючу державу;
- 3) державу перебування;
- 4) дипломатичний корпус.

Ключі до тестів

Варіант I				Варіант II			
Номер питання	Правильна відповідь	Номер питання	Правильна відповідь	Номер питання	Правильна відповідь	Номер питання	Правильна відповідь
1	2)	16	1)	1	1)	16	1)
2	1)	17	1)	2	2)	17	4)
3	4)	18	4)	3	2)	18	1)
4	2)	19	3)	4	2)	19	4)
5	1)	20	3)	5	1)	20	4)
6	3)	21	3)	6	1)	21	2)
7	2)	22	2)	7	2)	22	3)
8	2)	23	4)	8	2)	23	2)
9	4)	24	2)	9	2)	24	4)
10	2)	25	1)	10	1)	25	1)
11	1)	26	2)	11	1)	26	4)
12	2)	27	3)	12	3)	27	3)
13	4)	28	1)	13	3)	28	2)
14	4)	29	2)	14	3)	29	4)
15	2)	30	1)	15	1)	30	2)

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р.
2. Про Основні напрями зовнішньої політики України: Постанова Верховної Ради України від 2 липня 1993 р. № 3360-ХІІ.
3. Про затвердження Положення про Представництво Міністерства закордонних справ України на території України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2002 р. № 1050.
4. Про Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Указ Президента України від 17 жовтня 2000 р. № 1138/2000.
5. Про Міністерство економіки України: Указ Президента України від 23 жовтня 2000 р. № 1159/2000.
6. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР.

7. *Про Порядок* здійснення зовнішніх зносин Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями: Указ Президента України від 5 березня 2002 р. № 217/2002.
8. *Про відкриття* дипломатичних або консульських представництв України: Постанова ВРУ від 3 березня 1993 р. № 3037-XII.
9. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні: Указ Президента України від 10 червня 1993 р. № 198/93.
10. *Про затвердження* Положення про акредитацію співробітників дипломатичних і консульських установ іноземних держав, міжнародних організацій та їхніх представництв, інших іноземних організацій: Наказ Міністерства закордонних справ України: від 13.01.03 № 11.
11. *Закон* України “Про дипломатичну службу” від 20 вересня 2001 р. № 2728-III.
12. *Закон* України “Про дипломатичні ранги України” від 28 листопада 2002 р. № 253-IV.
13. *Про військових аташе*: Постанова Кабінет Міністрів України від 28.10.93 № 890.
14. *Конвенція* про привілеї та імунітети Організації Об’єднаних Націй від 13.02.46.
15. *Конвенція* про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН від 21.11.47.
16. *Віденська конвенція* про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 р.
17. *Конвенція* про охорону персоналу Організації Об’єднаних Націй та зв’язаного з нею персоналу від 09.12.94.
18. *Венская конвенция* о представительстве государств в их отношениях с международными организациями универсального характера 14.03.75.
19. *Конвенція* про спеціальні місії від 8 грудня 1969 р.
20. *Віденська конвенція* про консульські зносини від 4 квітня 1963 р.
21. *Конвенція* держав-учасниць ГУУАМ про взаємне надання допомоги з консульських питань від 7 червня 2001 р.
22. *Александров С.* Правовой статус наблюдателей новелла международного права: К итогам Венской конференции ООН по

- дипломатическому праву 1975 г. // Сов. государство и право. — 1976. — № 12. — С. 91–98.
23. *Блажей В. В.* Правові засади організації дипломатичної служби України (за національним законодавством) // Наук. вісн. Дипломат. акад. України. — Вип. 1. — К., 1998. — С. 178–186.
 24. *Блищенко И. П.* Дипломатическое право: Учеб. пособие. — 2-е изд. — М., 1990.
 25. *Бляблин В. Г.* Некоторые вопросы толкования современной международно-правовой доктриной норм международного права, регулирующих дипломатические привилегии и иммунитеты // Сов. ежегодник междунар. права. 1985. — М.: Наука, 1985. — С. 213–220.
 26. *Борунков А. Ф.* Дипломатический протокол в России. — М., 1999.
 27. *Вуд Дж., Серре Ж.* Дипломатический церемониал и протокол. — М.: Прогресс, 1976.
 28. *Ганюшкин Б. В.* Дипломатическое право международных организаций. — М.: Междунар. отношения, 1972.
 29. *Георгіца А. З.* Міжнародне публічне право: Загальна частина. — Чернівці, 1995.
 30. *Гуменюк Б. І.* Основи дипломатичної та консульської служби: Навч. посіб. — К., 1998.
 31. *Гуменюк Б. І., Щерба О. В.* Сучасна дипломатична служба: Навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищих навч. закл. — К.: Либідь, 2001.
 32. *Демин Ю. Г.* Статус дипломатических представительств и их персонала. — М., 1995.
 33. *Дипломатическое и консульское право: Учеб.-метод. пособие // М. А. Баймуратов (сост.).* — О.: Одесс. гос. ун-т; Юрид. ин-т, 1996.
 34. *Зубков Н. Г.* Основы консульской службы. — М., 1990.
 35. *Киссинджер Г.* Дипломатия / Пер. с англ. В. В. Львова. — М.: Ладомир, 1997.
 36. *Ковалев А. А.* Привилегии и иммунитеты в современном международном праве: Учеб. пособие. — М.: Всесоюз. акад. внеш. торговли, 1986.
 37. *Ковалев А. Н.* Азбука дипломатии. — М.: Междунар. отношения, 1968.

38. *Кузнецов С. А.* Представители государств в международных организациях. — М.: Междунар. отношения, 1980.
39. *Кучер Б. І.* Право зовнішніх зносин: Конспект лекцій. — К.: Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка; Ін-т міжнар. відносин, 2002.
40. *Курс международного права: У 7 т.* — М., 1989. — Т. 1.; 1990. — Т. 4.
41. *Лозинська С. В.* Інститут почесного консула в міжнародному праві та практиці України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. — К., 2001.
42. *Лукашук І. І.* Международное право: Особенная часть: Учебник. — М.: БЕК, 1997. — Гл. 4.
43. *Максудов М. М.* Международно-правовой статус постоянных представительств государств при международных организациях универсального характера: Автореф. дис. канд. юрид. наук. — М., 1984.
44. *Машев Д.* Дипломатическое и консульское право. — Саратов, 1986.
45. *Михеев Ю. Я.* Правовое положение представителей государств при международных организациях // *Междунар. жизнь.* — 1972. — № 11. — С. 132–135.
46. *Павлиш С.* До питання про правовий статус консула // *Підприємництво, господарство і право.* — 2002. — № 8. — С. 90–93.
47. *Павлов О.* Дипломатический корпус // *Междунар. жизнь.* — 1986. — № 4. — С. 159–160.
48. *Павлов О.* Дипломатические должности и ранги // *Междунар. жизнь.* — 1986. — № 5. — С. 147.
49. *Репецкий В.* Дипломатичне та консульське право. — К., 2006. — 372 с.
50. *Руденко Г. М.* Основы дипломатического протокола. — К., 1996.
51. *Сагайдак О. П.* Дипломатичний протокол та етикет: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005.
52. *Сандровский К. К.* Специальные дипломатические миссии: международно-правовые вопросы. — К.: Вища шк., 1977.
53. *Сандровский К. К.* Право внешних сношений: Учеб. для студ., обучающихся по спец. “Международное право” — К.: Вища шк., 1986.
54. *Соловьев Э. Я.* Основы дипломатического права: Учеб. пособие. — М.: Ось-89, 2005. — 144 с.

Додаткова

55. *Про проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. 1427-XII*: Постанова Верховної Ради Української РСР.
56. *Акт проголошення незалежності України. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. № 55-XII.*
57. *Питання підготовки закордонних візитів Президента України та реалізації досягнутих під час візитів домовленостей: Указ Президента України від 2 серпня 1995 р. № 681/95.*
58. *Про заходи щодо вдосконалення координації діяльності органів виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин: Указ Президента України від 18 вересня 1996 р. № 841/96 59; Про створення Представництва Міністерства закордонних справ у м. Сімферополі; Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 1998 р. № 95.*
59. *Закон України “Про державний кордон України” від 4 листопада 1991 р. № 1777-XII.*
60. *Закон України “Про Службу безпеки України” від 25 березня 1992 р. № 2229-XII.*
61. *Про затвердження положень про Міністерство оборони України та Генеральний штаб Збройних сил України: Указ Президента України від 21 серпня 1997 р. № 888/97.*
62. *Питання Державної митної служби України: Указ Президента України від 24 серпня 2000 р. № 1022/2000.*
63. *Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Указ Президента України від 30 грудня 1997 р. № 1396/97.*
64. *Закон України “Про місцеві державні адміністрації” від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV.*
65. *Про програму розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав і представництв міжнародних організацій в Україні: Указ Президента України від 12 вересня 1994 р. № 517/94.*
66. *Про норми забезпечення житловою площею працівників дипломатичних установ України за кордоном: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 вересня 1992 р. № 518.*
67. *Про упорядкування умов оплати праці працівників дипломатичних представництв і консульських установ України за*

кордоном: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 1999 р. № 1246.

68. *Про упорядкування умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та їх виконавчих органів, органів прокуратури, судів та інших органів:* Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 1999 р. № 2288.
69. *Про затвердження посадових окладів працівників закордонних дипломатичних установ України:* Постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2002 р. № 811.
70. *Про перелік посад, приписаних до дипломатичних рангів України:* Указ Президента України від 26 березня 2002 р. № 301/2002.
71. *Про віднесення посад спеціалістів дипломатичних представництв та торговельно-економічних місій у їх складі до п'ятої категорії посад державних службовців:* Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 лютого 1995 р. № 80-р.
72. *Про затвердження порядку проведення конкурсу для прийняття на дипломатичну службу:* Постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2002 р. № 1754.
73. *Про затвердження Положення про кадровий резерв дипломатичної служби:* Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 р. № 205
74. *Питання військових аташе:* Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 1993 р. № 12.
75. *Про доповнення переліку посад та кількісного складу апарату військових аташе при дипломатичних представництвах України за кордоном:* Постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 1995 р. № 906.
76. *Про затвердження Положення про порядок взаємовідносин між Міністерством оборони України та військовими аташе іноземних країн і їхніми заступниками, акредитованими в Україні:* Указ Міністерства оборони України від 15 лютого 2000 р. № 42.
77. *Про відчуження на митній території України транспортних засобів, що належать іноземним дипломатичним представництвам, консульським установам іноземних держав, представництвам міжнародних організацій, їх персоналу та членам сімей*

персоналу: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 1999 р. № 1569.

78. *Про затвердження* Порядку звільнення від обкладення податком на додану вартість операцій з продажу та ввезення (пересилання) на митну територію країни товарів (робіт, послуг), передбачених для власних потреб дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав та дипломатичним персоналом цих дипломатичних місій та членами їх сімей, які проживають разом із засобами цього персоналу: Постанова Кабінету Міністрів України від 2 червня 1998 р. № 772.
79. *Про затвердження* Інструкції про порядок пропуску через державний кордон України вищих посадових осіб, офіційних делегацій: Наказ Державного комітету у справах охорони державного кордону України; Міністерство закордонних справ України від 22 лютого 2001 р. № 19/21/6–410–98.
80. *Про затвердження* Інструкції про порядок пропуску через державний кордон України дипломатичних агентів, консульських посадових осіб і членів їх сімей та транспортних засобів з дипломатичними номерами: Наказ Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Командуючого прикордонними військами України від 28 травня 1999 р. № 252.
81. *Про затвердження* Правил митного контролю та митного оформлення предметів дипломатичних представництв, консульських установ, представництв міжнародних організацій, а також їх персоналу та членів сімей персоналу, які користуються на території України митними пільгами: Наказ Державної митної служби України від 19 липня 2001 р. № 491.
82. *Про підтвердження* повноти привілеїв та імунітетів адміністративно технічному персоналу Посольства США: Лист Державної митної служби України від 12 березня 2001 р. № 4/09-1183-ЕП.
83. *Стосовно* митного оформлення транспортних засобів, належних персоналу дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, розташованих в Україні: Лист Державної митної служби України від 6 травня 2000 р. № 09/4-1617-ЕП).
84. *Про обмеження* в'їзду вантажних автомобілів та механічних транспортних засобів у центральну частину міста: Розпоря-

дження Київської міської державної адміністрації від 11 грудня 2000 р. № 2207.

85. *Про звільнення* від податку на добавлену вартість іноземних дипломатичних представництв в Україні та дипломатичних представництв України за кордоном: Лист Головної державної податкової інспекції України від 7 лютого 1995 р. № 07-115/11-539.
86. *Щодо іноземних офіційних представництв*, які користуються імунітетом і дипломатичними привілеями: Роз'яснення Національного банку України від 5 вересня 1996 р. № 13-135/1439-5199.
87. *Про торговельно-економічну місію* у складі дипломатичного представництва України за кордоном: Указ Президента України від 30 квітня 1994 р. № 200/94.
88. *Про затвердження Порядку забезпечення приміщеннями* закордонних дипломатичних установ України: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1589.
89. *Про розміщення офісу Постійного представництва України* при ООН: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 червня 1995 р. № 363-р.
90. *Про затвердження Положення про порядок розміщення дипломатичних представництв*, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних та іноземних організацій в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 лютого 1995 р. № 146.
91. *Про передачу приміщень дипломатичних представництв іноземних держав* у м. Києві: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 травня 1993 р. № 300-р.
92. *Про розміщення дипломатичних представництв*: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1993 р. № 592-р.
93. *Про надання будинку* в м. Києві для розміщення іноземних представництв і установ: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 жовтня 1995 р. № 609-р.
94. *Про окремі питання використання нерухомого майна іноземними установами та організаціями*: Рішення Київської міської ради від 30 листопада 2000 р. № 107/1084.
95. *Про затвердження Інструкції про порядок реєстрації актів громадянського стану* в дипломатичних представництвах та консульських установах України: Наказ Міністерства юстиції Ук-

раїни, Міністерства закордонних справ України від 23 травня 2001 року № 32/5/101.

96. *Про Порядок* передачі виборчих бюлетенів для голосування в багатомандатному загальнодержавному та одномандатних виборчих округах по виборах народних депутатів України дільничним виборчим комісіям, утвореним при дипломатичних та інших офіційних представництвах і консульських установах України за кордоном, у військових частинах (формуваннях), дислокованих за межами України: Постанова Центральної виборчої комісії від 22 березня 2002 р. № 610.
97. *Щодо недоторканості* кореспонденції іноземних диппредставництв: Лист Державної митної служби України від 18 червня 1999 р. № 09/1-1849-ЕП.
98. *Про порядок* доставки дипломатичної пошти України: Розпорядження Президента України від 27 липня 1992 р. № 130/92-рп.
99. *Про затвердження* Інструкції про порядок забезпечення комплексної безпеки дипломатичних установ України за кордоном: Наказ Міністерства закордонних справ України від 11 липня 1995 р. № 9 1041.
100. *Про Представництво* України при Європейських Співтовариствах (Європейському Союзу): Указ Президента України від 21 квітня 1997 р. № 354/97.
101. *Про заснування* Місії України при НАТО: Указ Президента України від 4 грудня 1997 р. № 1333/97.
102. *Про Положення* про Місію України при НАТО: Указ Президента України від 15 вересня 1998 р. № 1020/98.
103. *Про Консульський* статут України: Указ Президента України від 2 квітня 1994 р. № 127/94.
104. *Про затвердження* Положення про консульський збір України: Наказ Міністерства закордонних справ України від 15 грудня 1999 р. № 217.
105. *Про затвердження* тарифів консульського збору, що справляється за оформлення візових документів для в'їзду в Україну: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1999 р. № 1457.
106. *Про оподаткування* послуг консульських установ: Лист Державної податкової адміністрації України від 26 квітня 2001 р. № 5449/7/16-1215-24.

107. *Про затвердження Інструкції про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном*: Наказ Міністерства закордонних справ України від 4 червня 2002 р. № 113.
108. *Про нештатних (почесних) консулів України*: Указ Президента України від 17 лютого 1997 р. № 150/97.
109. *Зубков Н. Г.* Нештатные консулы в прошлом и настоящем // Науч. тр. Дипломат. акад. МИД СССР. — 1979. — Вып. 6. — С. 65–80.
110. *Камбон Ж.* Дипломат: Пер. с фр. — К.: Полиграфкнига, 1997.
111. *Кравец А. В.* Становление и развитие института свободы отношений государств в официальных целях // Сов. ежегодник междунар. права. — 1988. — М.: Наука, 1989. — С. 194–203.
112. *Левин Д. Б.* Международное право, внешняя политика и дипломатия. — М.: Междунар. отношения, 1981.
113. *Сандровский К. К.* Зовнішні зносини України. Деякі сторінки історії // Український часопис міжнародного права. — 1995. — № 1.
114. *Сардачук П. Д., Кулик О. П.* Дипломатичне представництво: організація і форми роботи: Навч. посіб. — К.: Україна, 2001.
115. *Ушаков Н. А.* Юрисдикционные иммунитеты государств и их собственности. — М.: Наука, 1993.
116. *Фельтхэм Р. Дж.* Настольная книга дипломата / Пер. с англ. В. Е. Улаховича. — 4-е изд. — Минск: Новое знание, 2004.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Форми самостійної роботи студентів дисципліни “Право зовнішніх відносин”	5
Тематичний план дисципліни “Право зовнішніх відносин”	8
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Право зовнішніх відносин”	9
Тести для модульного контролю	18
Список літератури.....	28

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *С. М. Толкачова*
Комп'ютерне верстання *Н. М. Музиченко*

Зам. № ВКЦ-3865

Підп. до друку 05.09.08. Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний.

Ум. друк. арк. 2,2. Обл.-вид. арк. 2,04. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008 р.*